

Komentar in karta: 1/55

SLA V051B ‘čрева’

Karmen Kenda-Jež

1. Gradivo

V celotnem slovenskem prostoru za pomen ‘cevast prebavni organ v trebuhu’, knj. *čréva* (č), prevladuje leksem *čрева*. Manjše areale obsegajo poimenovanja s prvotnim pomenom ‘klobasa’ – izposojenka *mulice* v rezijanskem narečju in šavrinskem govoru, *klobase* in *krvavice* v prekmurskem narečju. Pomen enkratnic *droba* (prim. *drouba* s mn. ‘čрева, črevesje, drobovje’ – Novak 1996), *tripe* (prim. *tripe* ‘vampi’, Jakomin 1995) in *bleki* (prim. *blek* ‘vamp’ – Novak 1996; ‘vamp, drobovje’ – Mukič 2005) verjetno ni nezaznamovan.

Zaradi popolnosti prikaza je namesto edninske oblike, ki je bila predvidena v preurejeni obliki vprašalnice za SLA iz leta 1961, kartografirana množinska, ki so jo večinoma zabeležili zapisovalci. Le izjemoma so v zapisih navedene samo edninske oblike, vendar navadno za te raziskovalne točke obstaja vsaj še en zapis z izpričano množinsko obliko (T067, T129, T149, T234, T370, T372, T374 in T381). Če je v točki samo edninski odgovor, je kartirana predpostavljena množinska oblika.

2. Morfološka analiza

čрева < *č_RV-a ← červ-o ‘črevo’ (R → Ø v T095, T128–T133, T140–T144, T146–T152, T154–T155, T157, T159, T161–T166, T168–T212, T214–T215, T217–T231, T233–T247, T249–T251, T254–T258, T260–T268, T279, T291; ER → VrV v T074–T081, T118, T124)

čреве < *č_RERV-ę (R → Ø v T158–T160, T229, T241, T298, T300–T301, T317–T319; ER → VrV v T082–T085, T087–T088, T093, T096–T097, T100, T105; V → Ø v T033)

črevи < *červ-i

čрево < *červ-o

чревеса < *červ-es-a

чревесе < *červ-es-e

klobase < *k_blb-as-ę ← *k_blb-as-a ‘klobasa’

krvavice < *krvav-av-ic-ę ← *krvav-av-ę ‘krvav’ ← *kry, rod. *krvav-e ‘kri’

droba < *drob-a ← *drob-ę ‘majhni, drobni telesni organi’

mulice < *(mul)-ic-ę ← furl. *mule* ‘želodec, klobasa’

tripe < *(trip)-ę ← trž. it. *tripe* mn., it. *trippe* mn., furl. *tripe* ed. ‘vampi’

trepe < *(trep)-ę, nejasno, verjetno v zvezi s *tripe*

bleki < *(blek)-i ← stvnem. *flēc*, *flēccho*, svrnem. *vlēc*, *vlēcke* ‘krpa’

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnice so kartirani leksemi *tripe* v T062, *trepe* v T065, *droba* v T392 in *bleki* v T404.

Kot enkratnica s *črev-* je kartiran leksem *črevese* v T216, kot enkratnica s *krvav-* pa leksem *krvavica* v T390.

4. Uporabljena dodatna literatura

Jakomin 1995; Mukič 2005; Novak 1996

5. Primerjaj karte

SLA: V045 ‘trebuh’ (1/49), V496 ‘trebušast’ (1/98); OLA: 1653; ALE: /;

SDLA-SI: /; ALI: 220; ASLEF: 1312; HJA: /